

(Ne)zavisna tela

*Autor: Slaviša Orlović |
05.06.2009 - 05:00*

U cilju uspostavljanja dobre vladavine ali i poštovanja preporuka EU, poslednjih godina su u Srbiji uspostavljena nezavisna regulatorna i kontrolna tela. Ona se brinu o javnom integritetu državnih institucija, o zaštiti ljudskih prava i vladavini prava. Većina su po svojoj suštini antikoruptivne prirode. Ali gotovo nijedno regulatorno telo, osim RRA, nema izvršna ovlašćenja. Od svog osnivanja ona su nailazila na različite probleme. Dugo čekaju na radni prostor, odobravanje sistematizacije radnih mesta ili budžetskih sredstava (poverenik,



Slaviša Orlović docent na

Fakultetupolitičkih nauka
sredstava (poverenik,

ombudsman, revizor). Kod pojedinih postoji problem da se odupru političkim pritiscima. Time se u startu devalvira njihova uloga kontrolnih institucija i obeshrabruje njihovo delovanje. Izveštaji koje dostavljaju svojim osnivačima retko ko čita, njihove preporuke i apeli često se ignorišu. To se najbolje vidi iz, maltene, ignorantskog odnosa Vlade, tačnije, pojedinih njenih ministara prema konkretnim nalazima, ocenama i kritikama na račun delovanja izvršne vlasti, javnih preduzeća, kao i najmoćnijih tajkuna (Republički odbor za rešavanje o sukobu interesa).

Njihov opseg rada je širok sa otvorenim mogućnostima saradnje sa civilnim sektorom, medijima, Vladinim i nevladinim telima i organizacijama i pojedinačnim građanima. Dobar primer kako se konstruktivnim delovanjem, snagom argumenta, strpljenjem i razboritošću mogu pomerati stvari jeste poverenik za informacije od javnog značaja, odskora i zaštitu podataka o ličnosti. On je mnogima prokrčio put, dao dobar primer i uspostavio određeni model ponašanja i delovanja.

Ako se ne želi strategija Potemkinovih sela, kojom bi se demonstrirale i simulirale reforme, prema internim i eksternim evaluatorima, ovim telima je potrebno pojačati kapacitet. Najbolji način da bi se nezavisna tela s pravom mogla nazvati „četvrta grana vlasti” jeste da partije sklone prste od njih (na primer RIK) kako bi se oslobodile političkog pritiska, ali, pre svega, da dobiju deo izvršnih ovlašćenja.